

บทเรียนบางประการ
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีแม่เมาะ

สุรชัย ตรงงาม

มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม (EnLAW)

www.enlawfoundation.org

6 เมษายน 2558

EnL W

1. ยืนยันหลักการ

สิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดี

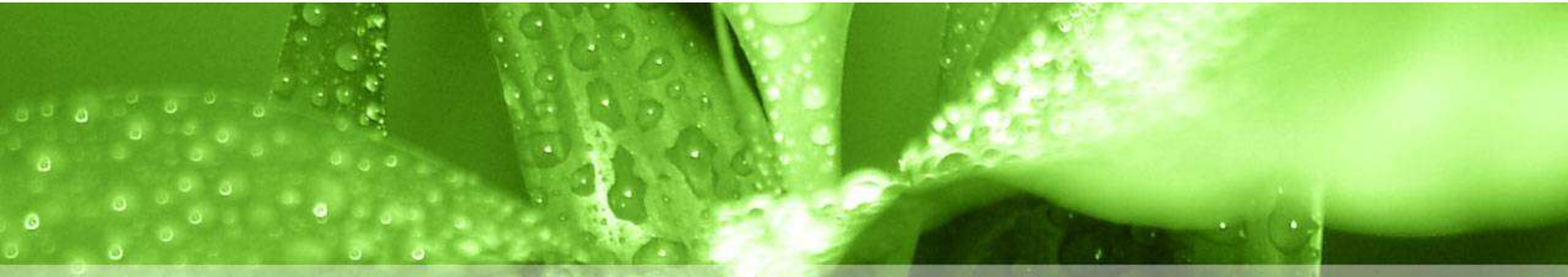
- เป็นส่วนหนึ่งของสิทธิในชีวิต ร่างกาย
- สิทธิขั้นพื้นฐาน ที่ รธน.รับรองคุ้มครองไว้
- การประกอบกิจการที่ก่อให้เกิดมลพิษ

และกระทบสิทธิ ต้องชดใช้ความเสียหาย

2

มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่
หลักประกัน กลุ่มครองสิทธิประชาชน

การกำหนดค่าเฉลี่ยความเข้มข้น ซัลเฟอร์ฯ ในบรรยากาศ
ใน 1 ชั่วโมง ประชาชนทั่วประเทศ กับ คนพื้นที่ แม่เมาะ
ไม่เท่ากัน ปี 2538- 2544

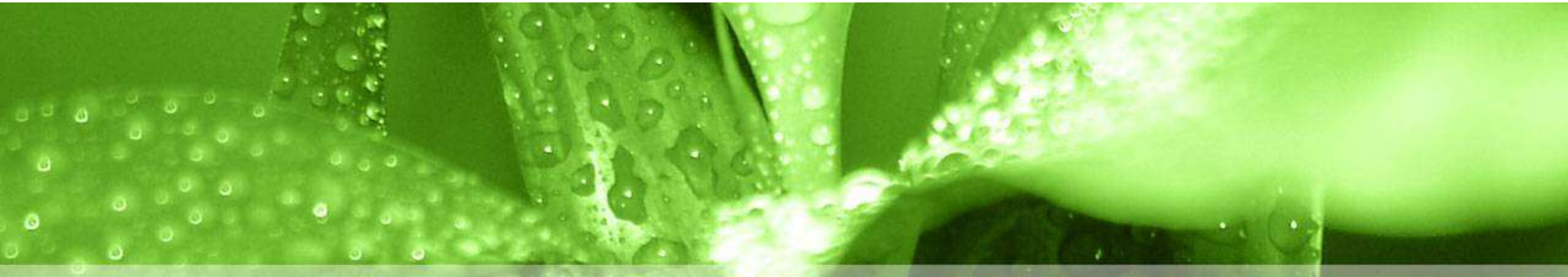
การกำหนดค่ามาตรฐาน ต้องอาศัย

หลักวิชาการ

หลักฐานทางวิทยาศาสตร์

ความเป็นไปได้ เศรษฐษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี

พรบ.สิ่งแวดล้อม 35 ม. 32

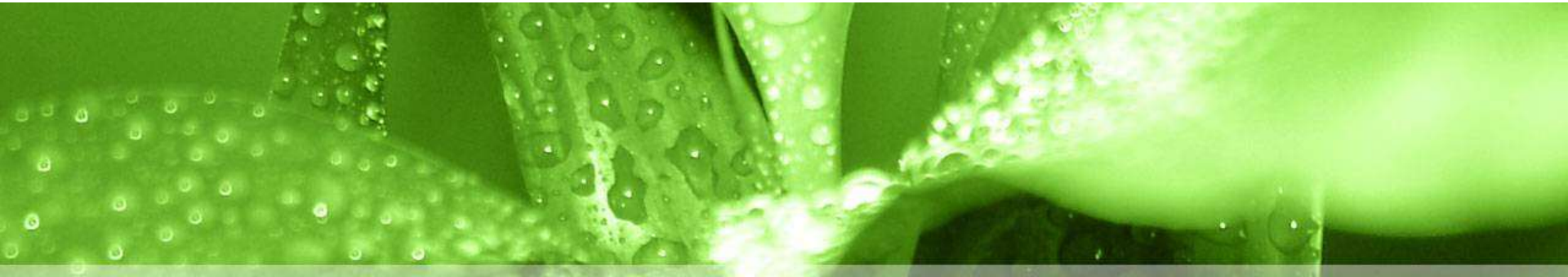
3.มาตรการการป้องกันและแก้ไขผลกระทบ

สิ่งแวดล้อมเช่น **EIA** ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

-แต่แก้ไขภายหลังได้ กระบวนการแก้ไข เป็นเรื่องเทคนิค

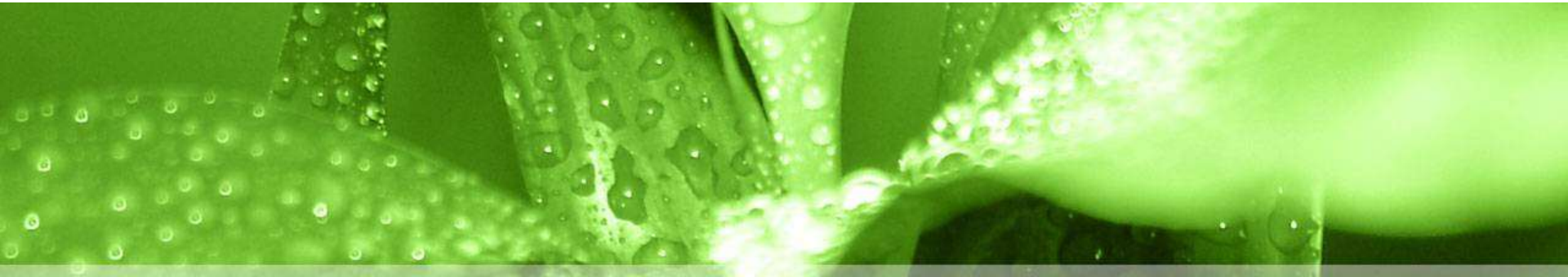
ชุมชนไม่มีส่วนร่วม

-ฝ่าฝืนรับโทษ ปรับ ไม่เกิน 2000 บาท พรบ แร่ ม.138

- 4 ข้อจำกัดในการเข้าถึงพยานหลักฐาน ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงของประชาชน

ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างข้อเท็จจริง เรียกค่าเสียหาย จึงมีหน้าที่
ต้องเสนอพยานหลักฐานต่อศาลเพื่อพิสูจน์ข้อกล่าวอ้าง
-ชุมชนจะตรวจสอบข้อเท็จจริง เข้าถึงพยานผู้เชี่ยวชาญต่างๆ
ได้อย่างไร

-
- 5 ระยะเวลาที่ล่าช้า การเยียวยาที่ไม่ทั่วถึงและเป็น
ธรรม ผลกระทบคุณภาพชีวิตที่ดำรงอยู่ทำอย่างไร
 - ติดตามการบังคับคดี
 - ติดตามเรียกร้องมาตรการตาม **EIA** และกฎหมาย
 - คณะทำงานวิชาการอิสระ/
 - ใช้สิทธิในศาลเพิ่มเติม

- ข้อเสนอ
- ให้ยกเลิกกฎอัยการศึก และประกาศคำสั่ง คสช.ใดๆ ที่เป็นการละเมิดสิทธิชุมชน
- ในระหว่างอัยการศึก ยังมีผลอยู่ ผลักดันให้ มีแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจเช่น การควบคุมตัว การค้นที่ชัดเจน เช่น ขอบเขตการใช้อำนาจ พยานรู้เห็นในการเชิญตัว สิทธิในการเยี่ยมหรือพบทนายความ
- ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเปิดเผยข้อมูลการใช้อำนาจ เพื่อความโปร่งใส
- ร้องเรียน กก.สิทธิ ฯ หรือใช้สิทธิฟ้องต่อศาลปกครอง ศาลยุติธรรมฯ

-
- สิทธิชุมชนจะมีชีวิตชีวา
เมื่อประชาธิปไตยก้าวหน้า
และประชาชนก้าวหน้าเดิน.....